

(az itteni táborból deportálták július folyamán a Budapest körüli elővárosok zsidóit) nagyon nyomasztó hangulatot teremtett a fővárosi zsidók körében. Ahogy terjedtek a hírek a deportálás közeledtéről, úgy kerültek fizikailag és lelkileg is egyre feszültebb állapotba. Félelmeik ezúttal mégis alaptalanok voltak, mert a magyar csendőrség már nem állt oly készségesen a németek rendelkezésére, mint július 8-a előtt. Ráadásul Bakyt és Endrét időközben fölmentették a zsidóügyek intézésétől, Ferenczy pedig látszólag alibit keresett.

Az augusztus 5-i határidő lejártát és Jaross belügyminiszternek Bonczos Miklóssal való, két nappal később bekövetkezett felváltását nagy megkönnyebbülés fogadta. Ez azonban ideiglenes volt; augusztus 9-én éjszaka Freudiger Fülöp családjával és jó néhány barátjával együtt Romániába szökött, és a hír már másnap elterjedt a zsidó közösségben. Freudigernek Wisliceny segítségével sikerült megszöknie, akivel elég jó viszonyban állt szinte a német megszállás kezdete óta, hála a pozsonyi Weissmandel rabbi közvetítésének (lásd a 14. fejezetet). A külföldi zsidó vezetőkkel és Wislicenyvel fenntartott szoros kapcsolatai miatt Freudigert tekintették a zsidó közösség egyik legjobban informált tagjának. Váratlan távozását a küszöbönálló deportálások előjeleként értelmezték. Freudiger menekülése nemcsak pánikot idézett elő a tájékozatlan zsidó tömegek körében, hanem a Tanács néhány vezetőjének letartóztatásához is vezetett. Gábor Jánost majdnem azonnal letartóztatták, miután Freudiger szökése ismertté vált; véletlenül éppen akkor ment be Eichmann hivatalába. Augusztus 18-án a Gestapo Petőt, Sternt és Wilhelmet is letartóztatta, akiket az előző napon mentesítettek a sárga csillag viselése alól. Sternt és Wilhelmet másnap Horthy kormányzó erélyes közbelépésére szabadon engedték, Petőt azonban bántalmazták, és augusztus 21-ig fogva tartották.

A Freudiger család távozása sok vitát váltott ki mind a háború alatt, mind a háború után. Freudiger ellenfelei úgy érveltek – és érvelnek ma is –, hogy csaló módon használta fel azokat az útleveleket, melyeket a román kormány bocsátott a Magyarországon élő román illetőségű zsidók rendelkezésére. Freudiger azonban következetesen azt állította, hogy az általa és a családtagjai által használt dokumentumokat egy akkoriban Bukarestben élő rokona, Meisner Jenő révén kapta.¹⁴⁴

Az augusztus 7-i kormányátalakítás ellenére a zsidókérdés továbbra is sokat foglalkoztatta a magyar hatóságokat mind belpolitikai szempontból, mind pedig a németekkel való alkudozásaik kapcsán. Az átszervezett minisztertanács augusztus 10-i ülésén Jungerth-Arnóthy ismét kezdeményezett: körvonalazta a külügyminisztérium által kidolgozott álláspontot.¹⁴⁵ Olyan politikai vonal elfogadását sürgette, mely nyugalmat teremt